

RAADSVOORSTEL

Datum: 26 mei 2015
Nummer:
Onderwerp: wijziging rechtsvorm Euregio en harmonisatie lidmaatschapsbijdragen

Voorgesteld raadsbesluit:

De raad besluit:

- in te stemmen met de regeling voor het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO en toe te treden tot dit openbare lichaam op het tijdstip van oprichting daarvan;
- in te stemmen met de lidmaatschapsbijdrage van € 0,29 per inwoner per jaar, onder voorbehoud van vaststelling van de regeling voor de lidmaatschapsbijdragen door het Algemeen Bestuur van het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO en waarbij tot aan het moment van opheffing van de EUREGIO e.V. de bijdrage van de gemeente voor het grensoverschrijdend openbaar lichaam EUREGIO wordt verrekend met de bijdrage van de gemeente voor het lidmaatschap van de EUREGIO e.V.
- de huidige vertegenwoordiging van de gemeente door mevrouw M.C.F. Metz-Bekkers en de heer R.M. Severijn, bij beschikbaarheid, te continueren door hen aan te wijzen ten behoeve van het Algemeen Bestuur;
- het presidium te machtigen om in overleg met het college twee beschikbare plaatsvervangende vertegenwoordigers ten behoeve van het Algemeen Bestuur aan te wijzen.

Samenvatting van het voorstel

De raad wordt voorgesteld in navolging van het college en de burgemeester, ieder voor zover het zijn bevoegdheden betreft, in te stemmen met de wijziging van de rechtsvorm van Euregio in een grensoverschrijdend openbaar lichaam en de heffing van een lidmaatschapsbijdrage van € 0,29 per inwoner per jaar. De raad wordt voorgesteld de huidige vertegenwoordiging in de Euregio door mevrouw M.C.F. Metz-Bekkers en de heer R.M. Severijn, bij beschikbaarheid, te continueren. Tot slot stelt het college de raad voor het presidium te machtigen om in overleg met het college twee beschikbare plaatsvervangende vertegenwoordigers ten behoeve van het Algemeen Bestuur aan te wijzen.

Aanleiding voor dit voorstel

De EUREGIO, het in Gronau/Enschede gevestigde grensoverschrijdende samenwerkingsverband van 129 Nederlandse en Duitse gemeenten, steden en (Land-)Kreise, wil begin 2016 overgaan tot wijziging van haar rechtsvorm en tot harmonisatie van de lidmaatschapsbijdragen. De EUREGIO verzoekt de raad, het college en de burgemeester als deelnemende bestuursorganen om dienovereenkomstig te besluiten.

Argumentatie

De EUREGIO voert -samengevat- onderstaande redenen aan voor een wijziging van haar rechtsvorm en haar organisatie. Een volledige uiteenzetting treft u bij de aan dit voorstel ten grondslag liggende stukken.

Rechtsvorm:

De EUREGIO is sinds 1999 werkzaam in de rechtsvorm van "eingetragener Verein" (e.V.) naar Duits recht. Een besluit tot een formeeljuridisch lidmaatschap van een Duitse "Verein" bleek in de gemeenteraden van de Nederlandse gemeenten destijds niet haalbaar. Als gevolg daarvan hebben de Nederlandse lidgemeenten, in tegenstelling tot de Duitse, in de jaarlijkse algemene ledenvergadering geen stemrecht en zijn zij formeel-juridisch niet aan de EUREGIO verbonden. De Nederlandse gemeenten betalen evenwel lidmaatschapsbijdragen - indien zij tot een regio behoren via deze regio - aan de EUREGIO en zijn naar evenredigheid vertegenwoordigd in de EUREGIO-Raad en in het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO.

Sinds het van kracht worden van het Staatsverdrag van Anholt (23 mei 1991) is bij herhaling overwogen de samenwerking binnen de EUREGIO qua rechtsvorm om te zetten naar een Nederlands-Duits openbaar lichaam. Het grensoverschrijdende openbare lichaam volgens dat

verdrag is een rechtsvorm, waarin rekening wordt gehouden met zowel het Nederlandse als het Duitse recht. Met deze rechtsvorm wordt het mogelijk dat leden uit beide landen ook in formeel-juridische zin lid van de EUREGIO worden. De overwegingen tot wijziging van de rechtsvorm zijn om uiteenlopende redenen steeds weer naar de achtergrond verschoven. In 2013 heeft de EUREGIO de argumenten tegen aanpassing van de rechtsvorm getoetst met inachtneming van het inmiddels gewijzigde juridische kader, en is daarbij tot het inzicht gekomen dat eerder aangevoerde redenen, zoals problemen op het gebied van het fiscale en sociale verzekeringsrecht voor een deel van de EUREGIO-medewerkers, thans niet meer bestaan.

Voordelen van een publiekrechtelijke rechtsvorm zijn onder meer daarin gelegen dat subsidiemiddelen, zoals binnen het INTERREG-programmamangement, ook in de toekomst aan de EUREGIO kunnen worden opgedragen, zonder dat daarvoor omvangrijke juridische onderbouwingen noodzakelijk zijn. Bij de rechtsvorm "eingetragener Verein" is dit niet zonder meer mogelijk. Daarnaast is in de huidige rechtsvorm de directie ten opzichte van de vereniging en ten opzichte van derden persoonlijk aansprakelijk voor schade, die ontstaat door nalatig of opzettelijk plichtsverzuim bij de uitoefening van haar taken, bijvoorbeeld wanneer een belastingaangifte niet tijdig wordt ingediend. Deze aansprakelijkheid wordt bij een grensoverschrijdend openbaar lichaam beperkt tot gevallen waarin strafbaar of ernstig verwijtbaar is gehandeld.

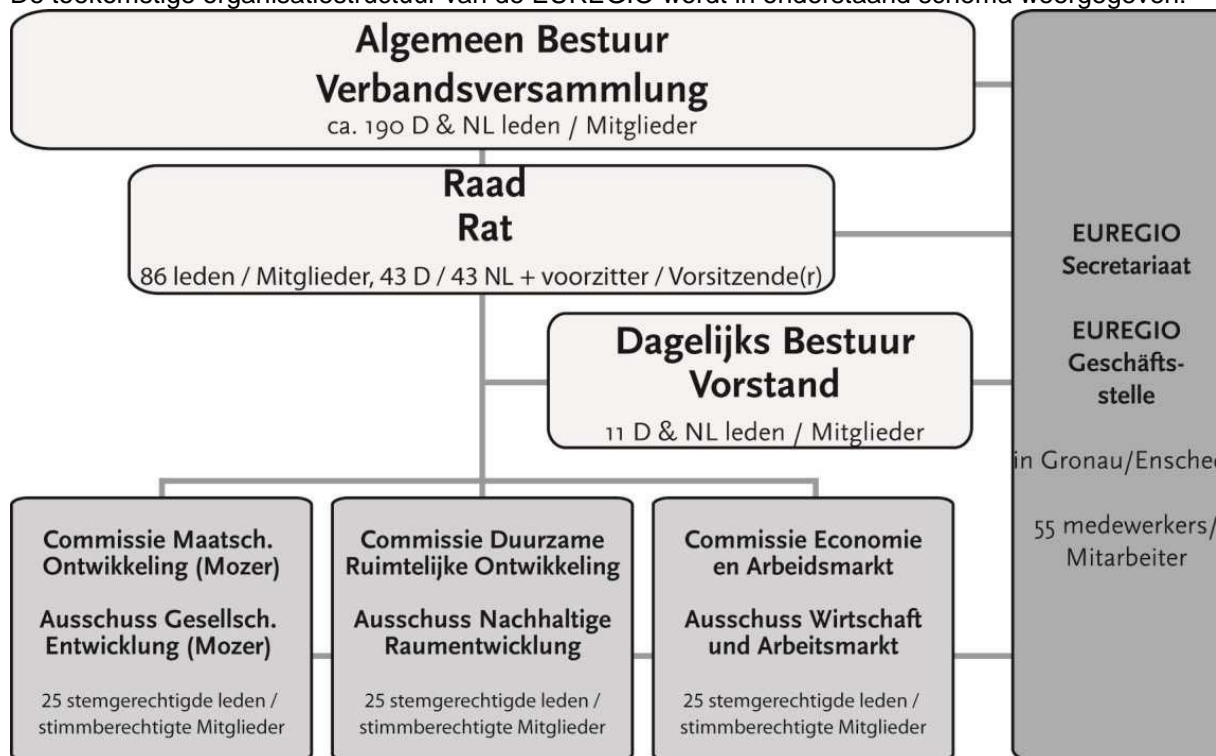
In de EUREGIO-organen is voor wat betreft de mogelijk nieuwe rechtsvorm gesproken over:

- een grensoverschrijdend openbaar lichaam volgens het Verdrag van Anholt, en
- een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS).

Er is onderzocht in hoeverre deze rechtsvormen geschikt zijn en daarbij is gebleken dat het bij de EGTS het nog niet geheel duidelijk is of deze naar Duits recht als publiekrechtelijke rechtsvorm aangemerkt kan worden en hoe deze fiscaal behandeld zal worden. Om deze reden hebben de EUREGIO-organen besloten te kiezen voor een grensoverschrijdend openbaar lichaam orgaan volgens het Verdrag van Anholt als nieuwe rechtsvorm. Ook de drie andere Euregio's in het Nederlands-Duitse grensgebied zijn georganiseerd als grensoverschrijdend openbaar lichaam.

Organisatie:

De toekomstige organisatiestructuur van de EUREGIO wordt in onderstaand schema weergegeven:

De huidige EUREGIO kent de algemene ledenvergadering, het Dagelijks Bestuur en de EUREGIO-Raad. In dat laatste orgaan heeft de gemeente twee vertegenwoordigers. Wijzigingen ten opzichte van de huidige organisatie doen zich hoofdzakelijk voor bij de omzetting van de algemene ledenvergadering naar het Algemeen Bestuur, hoewel de taken van beide organen nagenoeg gelijk zijn. Het Algemeen Bestuur besluit over:

- a) de toetreding van leden,
 - b) wijziging van de regeling van het openbare lichaam,
 - c) begroting en financiële verslaglegging van de EUREGIO,
 - d) decharge van het Dagelijks Bestuur,
 - e) het reglement van orde van het openbare lichaam,
- Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor alle aangelegenheden van het openbare lichaam, tenzij in de regeling anders is bepaald.

De belangrijkste wijzigingen schuilen daarin dat aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zowel Nederlandse als Duitse leden kunnen deelnemen. Bovendien kunnen uitsluitend personen die ook lid zijn van het Algemeen Bestuur, zitting nemen in de EUREGIO-Raad. De EUREGIO-Raad is en blijft het politieke orgaan binnen de EUREGIO. Tot slot is hier te vermelden dat de EUREGIO met twee waterschappen in overleg is omtrent toetreding, terwijl tot op heden van Nederlandse zijde enkel gemeenten aan de EUREGIO deelnamen.

Vertegenwoordiging:

a. Algemeen Bestuur

In de nieuwe opzet zullen in het Algemeen Bestuur zowel Nederlandse als Duitse lidgemeenten vertegenwoordigd zijn. Aan Nederlandse zijde kan het daarbij gaan om gemeenteraadsleden en leden van de colleges van burgemeester en wethouders en voorts om vertegenwoordigers van de algemene en de dagelijkse besturen van waterschappen. Indien de huidige leden van de EUREGIO-Raad ook in de toekomst weer in de EUREGIO-Raad zitting wensen te nemen, dan dienen deze leden te worden benoemd als vertegenwoordigers in het nieuwe Algemeen Bestuur.

Het aantal af te vaardigen vertegenwoordigers hangt af van de omvang van de lidgemeente. Tot nu was de verdeelsleutel rechtstreeks gebaseerd op de inwoneraantallen, in de toekomst zal het aantal vertegenwoordigers worden afgeleid uit de betaalde lidmaatschapsbijdragen. Deze bedragen worden op hun beurt echter weer bepaald door de inwoneraantallen. Deze wijziging is mede ingegeven door de mogelijkheid dat waterschappen aan de EUREGIO kunnen gaan deelnemen.

Ieder lid vaardigt een aantal vertegenwoordigers naar het Algemeen Bestuur af volgens onderstaande sleutel:

t/m een lidmaatschapsbijdrage van € 5.000 =	1 vertegenwoordiger
lidmaatschapsbijdrage € 5.001 t/m 10.000 =	2 vertegenwoordigers
lidmaatschapsbijdrage € 10.001 t/m 20.000 =	3 vertegenwoordigers
lidmaatschapsbijdrage € 20.001 t/m 40.000 =	4 vertegenwoordigers
lidmaatschapsbijdrage € 40.001 t/m 60.000 =	5 vertegenwoordigers
lidmaatschapsbijdrage € 60.001 t/m 80.000 =	6 vertegenwoordigers

Met inachtneming van een lidmaatschapsbijdrage van € 0.29 per inwoner (hetgeen een verlaging is waar wij nader op in zullen gaan) geldt voor Dinkelland dat twee vertegenwoordigers dienen te worden aangewezen. U wordt geadviseerd de huidige vertegenwoordiging van de gemeente door mevrouw M.C.F. Metz-Bekkers en de heer R.M. Severijn, bij beschikbaarheid, te continueren en hen aan te wijzen ten behoeve van het Algemeen Bestuur. Voorts wordt u geadviseerd het presidium te machtigen om in overleg met het college twee beschikbare, plaatsvervangende vertegenwoordigers aan te wijzen.

b. EUREGIO-Raad

De gemeente vaardigt thans twee vertegenwoordigers af in de EUREGIO-Raad. DE EUREGIO-Raad bestaat thans uit 82 zetels (NL: 41) en wordt verhoogd naar 84 zetels (NL: 42). Voor de verdeling van de 42 Nederlandse zetels zijn de betaalde lidmaatschapsbijdragen, die op hun beurt gebaseerd zijn op de inwoneraantallen, bepalend. Bij toetreding van twee waterschappen komen de gemeenten in de regio Twente straks 1 zetel minder toe (was 25, wordt 24).

In de nieuwe situatie worden de leden van de EUREGIO-Raad afgevaardigd uit de leden van het Algemeen Bestuur, waarin de gemeente twee zetels zal hebben. Die leden worden afgevaardigd nadat de lidgemeenten en de waterschappen gebruik hebben gemaakt van hun voordrachtsrecht. Gelet op de hoogte van de lidmaatschapsbijdrage in verhouding tot de overige Twentse gemeenten, zullen de twee Dinkellandse vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur naar alle waarschijnlijkheid ook in de EUREGIO-Raad plaatsnemen.

Harmonisatie bijdragen (verlaging Nederlandse bijdrage):

De Nederlandse leden betalen thans € 0,35 per inwoner per jaar; Duitse leden betalen € 0,25 per inwoner per jaar. Dat verschil stamt uit de jaren '80 van de vorige eeuw. De redenen die daarvoor golden hebben thans geen betekenis meer. De Nederlandse leden hebben de afgelopen jaren aangedrongen op harmonisatie van de bijdragen. Met inachtneming van de toetreding van nieuwe leden (in Nederland de waterschappen, in Duitsland de Landskreis Emsland) en het waarborgen van een minimale financiële reserve bij toegenomen kosten, wordt voorgesteld de geharmoniseerde bijdrage op € 0,29 per inwoner per jaar vast te stellen. Daar Nederlandse gemeenten formeel deel zullen gaan nemen in de regeling, zal de betaling niet meer via de Regio Twente plaatsvinden.

De bevoegdheid tot vaststelling van de lidmaatschapsbijdrage berust bij het Algemeen Bestuur. U wordt op voorhand verzocht uw instemming aan een overeenkomstig besluit te verlenen.

Bijzondere aandachtspunten

Regio Twente

De Regio Twente heeft ingevolge zijn gemeenschappelijke regeling onder meer de bevoegdheid tot regeling en bestuur van:

grensoverschrijdende samenwerking:

- a. de regeling van de Twentse afvaardiging naar de Euregio-organen;*
- b. de bevordering van gemeenschappelijke standpuntbepalingen van de Twentse afvaardiging in de Euregio-organen;*
- c. de goedkeuring van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van Euregio;*
- d. het voor rekening van Euregio in dienst nemen van personeel dat werkzaamheden verricht ten behoeve van deze organisatie, een en ander overeenkomstig de op het personeel van de Regio van toepassing zijnde rechtspositie.*

Met uitzondering van het bepleiten van gezamenlijke belangen van alle of enkele deelnemers bij andere nationale en internationale overheden en maatschappelijke organisaties, komt in de voorgestelde gemeenschappelijke regeling van de Regio Twente (naar aanleiding van het rapport "Robben") de regio geen rol meer toe ten aanzien van de EUREGIO. Besluiten ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling zijn evenwel nog niet genomen.

Financieel

Aangezien betaling van de bijdragen thans nog via de Regio Twente verloopt, zal in de regio overleg hebben plaats te vinden over ter beschikking gestelde middelen. Bij de behandeling van de gemeentelijke begroting kunnen de gevolgen van deze besluitvorming worden meegenomen.

Uitvoering

Het door de EUREGIO beoogde tijdsplan ziet er thans als volgt uit:

2015 apr-aug	<i>de gemeenteraden en "Kreistage" nemen besluiten.</i>
2015 okt-nov	<i>het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO en de EUREGIO-Raad nemen besluiten.</i>
2016 jan	<i>de Algemene Ledenvergadering van de EUREGIO e.V. neemt besluiten.</i>
2016 jan	<i>oprichting van het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO</i>
2016 jan	<i>eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de EUREGIO met verkiezing van de voorzitter van het Algemeen Bestuur en zijn/haar plaatsvervanger, buitengewone vergadering van de EUREGIO-Raad met verkiezingen voor de bezetting van het Dagelijks Bestuur grensoverschrijdend openbaar lichaam EUREGIO</i>
2016 feb	<i>eerste vergadering van het Dagelijks Bestuur grensoverschrijdend openbaar lichaam EUREGIO met verkiezing van de voorzitter en zijn/haar plaatsvervanger</i>
2016 mrt	<i>vergadering van de EUREGIO-Raad met benoeming van de directie</i>
2016 mrt-jun	<i>omzetting van de arbeidscontracten van de EUREGIO e.V. naar het grensoverschrijdende openbare lichaam EUREGIO</i>
2016 jul-dec	<i>opheffing van de EUREGIO e.V. en overdracht van het vermogen van de EUREGIO e.V. naar het grensoverschrijdende openbare lichaam</i>

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Aan de raad van Tubbergen is een overeenkomstig raadsvoorstel voorgelegd.

Bijlagen

